

Doodgaan vind ik zo privé, dat is voor een klein clubje

Jan Willem de Boer.

FOTO: ROEL DIJKSTRA

DOOD, GEWOON...

Dood, gewoon... In deze reeks interviews die eens per maand in deze krant verschijnt, krijgen markante Schiedammers indringende vragen voorgelegd door Helen Teunissen, directeur van Matrice Uitvaartbegeleiding. Een interview over de dood, over de uitvaart en daarmee een gesprek over het leven. In dit interview spreekt zij met Jan Willem de Boer, presentator bij radio Schiedam / Look TV en docent Frans.

Helen Teunissen

FOTO: SJAAK VAN BEEK

We ontmoeten elkaar in de keuken / ontvangstruimte van radio Schiedam en Look TV. De Boer: "Dit noemen we de 'lachen verdriet'-ruimte. Het is de plek waar wij, alle mensen die bij de omroep werken, met elkaar praten, boos zijn op elkaar, lachen en huilen. Ik voel me hier thuis en zit altijd in 'mijn' blauwe stoel. 't Is misschien vreemd, maar blauw is helemaal mijn kleur. Ik ben kleurenblind, maar blauw heeft iets met de lucht te maken, de hemel. Mooi weer is voor mij heel belangrijk, ik houd van de zon."

Wieg in Schiedam

De Boer is 52 jaar geleden geboren in het oude Gemeenteziekenhuis. "Ik ben gehaald door de beroemde verloskundige zuster Keizer; wie niet in die tijd? Mijn ouders woonden in bij een onderwijzer in de Liduinastraat. Dat had je in die tijd, er was grote woningnood. Maar na de komst van het derde kind ging dat niet meer, elke keer die trappen op. We zijn toen verhuisd naar de 'hongerput' in Nieuwland. Dat heette zo omdat de huren daar zo hoog waren dat je bij wijze van spreken niet genoeg geld over had om eten te kopen."

Creativiteit

"Mijn vader was een creatieve man, van oorsprong was hij

kleermaker. Maar dat was niet de juiste baan met zijn astmatische bronchitis. Toen werd het de PTT. Hij is altijd kleding blijven maken, wat hij zag op een foto kon hij zo maken. Die creativiteit heb ik niet, die zit bij mij meer in de muziek. Als kind wilde ik daar al mee bezig zijn. Er is niets zo leuk als met mensen muziek maken, met de jongens naar een optreden gaan, hapje eten en dan de mensen vermaken. Dat is geweldig."

Daarnaast is De Boer docent Frans aan de vmbo OSG Schiedam. "Lesgeven is ook een soort voorstelling geven. Dat zeg ik ook vaak tegen mijn leerlingen: welkom bij mijn voorstelling. Ik maak daar ook van alles mee, er wordt je veel in vertrouwen verteld."

Klassenleraar en verdriet

Bij zijn aantreden als docent werd De Boer gevraagd klassenleraar te worden. "Een meisje in de klas werd ziek, ze ging heel hard achteruit en kwam niet meer naar school. Ik ging daar op bezoek, ze was zo optimistisch nog! Ze wilde graag op de radio komen, ik werkte net bij de omroep. Met een recorder heb ik ons gesprek opgenomen. Ze vertelde me hoe het voor haar was om dood te gaan, hoe ze daar over dacht. Ik vond het zó aangrijpend! Op een kinderlijke manier legde ze uit dat er

beestjes in haar lichaam waren die heel leuke dingen deden. Ik zat erbij, met een grote brok in mijn keel. Ze overleed en werd begraven. Natuurlijk waren de kinderen van school erbij. Zo'n begrafenis is niet te vergelijken met die van ouderen. Je wordt erbij betrokken, de leerlingen praten erover, er worden liedjes gedraaid waar ik nu nog kippenvel van krijg. Sindsdien wilde ik geen klassenleraar meer zijn. Dit is één van die momenten in mijn leven die sterk verankerd zijn. Ik zal het nooit vergeten. Het begraven van een

komen ook met hun verhaal over hun opa of oma die is overleden. Ze moeten gewoon kunnen huilen. Ik vraag meestal: 'hoe oud is je opa geworden, kon je met hem lachen, wat is je mooiste herinnering aan je opa?' Gewoon, van mens tot mens."

Verdriet laten zien

Er zijn veel gebeurtenissen die De Boer raken in het leven. "Ik ben heel emotioneel, ik huil nog sneller dan het geluid... Dat is wel eens taboe, ik zie ook mensen met een grote zonnebril op

vaart, bijvoorbeeld in de muziek en toespraken." Vooral dat laatste is lastig, volgens De Boer. "Ik heb ook twee keer een toespraak moeten houden bij de uitvaart van een collega. Daar wilde ik niet improviseren, dus heb ik het opgeschreven. Ik ben net zo lang bezig geweest met die toespraak totdat er niet één keer meer het woordje 'ik' in stond. Want het gaat niet over mij. Ik probeerde rustig te spreken, dat lukte, maar het verdriet kwam toch in het slot. Eén keer ben ik gevraagd om muziek te maken. Dat heb ik niet gedaan; ook al was het de laatste wens, ik kon het niet."

Verrassing?

"Naarmate ik ouder word ga ik steeds anders over mijn eigen uitvaart nadenken. De eerste 25 jaar wil je er niet over nadenken, doodgaan is eng. Daarna krijg je er meer mee te maken, dan komt de gedachte dat ik natuurlijk ook een keer ga. Ik realiseer me dat mijn verblijf hier tijdelijk is. Ik lees over doodgaan, ik zie het in het nieuws. Ik kom bij uitvaarten waarbij ik denk: 'O nee, dat nooit!', of: 'Dit is indrukwekkend.' Misschien is het ook belangrijk of je wel of niet gelooft. Ik ben niet kerkelijk maar wel erg tolerant opgevoed. Wie ben ik om te zeggen of er wel of niet iets is? Ik ga er vanuit dat er niets is maar het zal me niet verrassen als er boven iemand staat die zegt: 'Welkom, be my guest.'"

Privé-uitvaart

De uitvaart van De Boer wordt

geen show. "Doodgaan vind ik zo privé, dat is voor een klein clubje. Alleen familie, misschien een paar goede vrienden. Als mijn kinderen het heel eng zouden vinden, dan moeten ze niet verplicht worden om te komen. Er moet niets. Wel moet er veel en goede muziek zijn. Het zal toch niet gebeuren dat er iets gedraaid wordt wat ik niet mooi vind! Tegen die tijd maak ik wel een cd met zo'n 20 muziekstukken. 'The best of Jan Willem'. Dan kan iedereen het op zijn eigen manier thuis beleven. Als ze er naar luisteren dan kunnen ze nog eens zeggen: 'die Jan Willem was wel een aparte, maar we hebben toen wel met hem gelachen.' Gewoon relativeren. Niets stelt wat voor, alles is vergankelijk."

Gewoon Jan Willem

"Uiteindelijk ga je allemaal, dat is gewoon rechtvaardigheid" antwoordt De Boer op de vraag hoe hij herinnerd wil worden. "Gewoon Jan Willem, niets bijzonders. Natuurlijk is het leuk dat ik met een aantal mensen mooie dingen heb mogen doen, zoals Look TV, daar ben ik trots op. Maar dat heb ik met heel veel mensen samen gedaan. Wie weet zeggen mensen later dingen over mij tegen mijn zonen, zoals: 'Ik heb nog met je vader gevoetbald, of ik heb jouw vader zien optreden', dat vind ik wel leuk."

Reageren

Wilt u reageren op dit interview? Uw reacties zijn welkom via helen.teunissen@matrice.nl.

FOTO: PR

leerling is het ergste wat er is, je hebt die kinderen ooit in de klas gehad."

Verwerking later

"Dat was in de jaren tachtig," vertelt De Boer, "uitvaarten waren toen meestal eenvoudig. Er is veel veranderd, nu komen er hulpverleners en mogen de kinderen erover tekenen en praten om het te verwerken. Ik weet niet of de huidige manier veel veranderd heeft in dit verwerken, dat moeten we nog maar zien. Ik denk dat het verwerken pas ná de uitvaart begint. Het is wel goed om erover te praten, alles te benoemen. Leerlingen

bij een uitvaart. Ik vind zelf dat je het verdriet mag laten zien." Zo werd De Boer enorm geraakt bij een uitvaart van een leeftijdsgenoot. "Ik heb samen met hem gevoetbald, die band blijft bestaan. Bij de begrafenis was ik heel verdrietig en echt van slag bij het zien van zijn jonge kinderen. Wat is er erger dan op die leeftijd je vader te verliezen! Natuurlijk gaat ook voor hen het leven door. Uitspraken over 'het grote verdriet en het missen' zijn cliché, maar waar."

Iemand herkennen

"Ik vind het belangrijk dat je iemands leven herkent in de uit-

Van wieg tot graf

Om de dood bespreekbaar te maken krijgt elke geïnterviewde, voorafgaand aan het gesprek, de volgende vragen voorgelegd:

* Wat heeft u het meest geraakt in een uitvaart die u bijwoonde?

* Welke (heel) bijzondere wens heeft u voor uw uitvaart?

* Hoe wilt u herinnerd worden tijdens de uitvaart?

Natuurlijk gaat het gesprek daarmee over het leven: wie bent u, wat is belangrijk voor u, hoe bent u opgegroeid. Tezamen met de bovengenoemde vragen wordt het daarmee een gesprek over de wieg tot en met het graf...